

Undervisningsministeriet
December 2016

Høringsnotat
til
Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Opfølgning på folkeskolereformen)

1. Indledning

Lovforslaget blev den 4. oktober 2016 sendt i høring hos 58 organisationer m.v. og offentliggjort på Høringsportalen.

Af de 58 hørte organisationer m.v. har 28 afgivet høringssvar inden fristens udløb den 28. oktober 2016, kl. 12.00.

Derudover har ministeriet modtaget høringssvar fra Dysleksiforeningen i Danmark.

Der vedlægges en oversigt over de myndigheder og organisationer m.v., der har afgivet høringssvar.

Dette notat indeholder resumé og kommentarer til de bemærkninger i høringssvarene, som er relevante i forhold til selve lovforslaget.

I afsnit 2 beskrives de væsentligste bemærkninger til lovforslaget, som fremgår af de indkomne høringssvar, med kommentarer fra ministeriet. Afsnittet er opdelt i overensstemmelse med strukturen i de almindelige bemærkninger i lovforslaget.

2. Sammenfatning om ændringer i lovforslaget i forhold til høringsudkastet

Det foreslås, at der på baggrund af de indkomne bemærkninger foretages følgende ændringer i lovforslaget:

- § 1, nr. 3, justeres, så det kommer til at fremgå, at undervisningen skal tilrettelægges, så alle elever udvikler sig fagligt og *alsidigt, berunder* socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.
- § 1, nr. 10 og 11, ændres, så lovens § 31 om, at lærere kan fritages fra at undervise i faget kristendomskundskab, ophæves.
- § 1, nr. 12, justeres, så det kommer til at fremgå, at skolebestyrelsen skal fastsætte principper om skolens arbejde med elevernes udvikling i skolens *sociale og faglige* fællesskaber.
- I de almindelige bemærkninger om opfølgningen på inklusionseftersynet henvises til den tidligere regerings (Venstre) aftale om kommunernes økonomi for 2017 og det heri anførte om opfølgning på inklusionseftersynet.
- I de almindelige bemærkninger om øget inddragelse af skolebestyrelsen ændres formuleringen ”Den enkelte folkeskoles ledelse består af skolebestyrelsen og skolelederen” til: ”Skolebestyrelsen varetager sammen med skolens leder ledelsen af den enkelte folkeskole”.
- I de almindelige bemærkninger om øget inddragelse af skolebestyrelsen og i de specielle bemærkninger til § 1, nr. 13, præciseres det, at formålet med at styrke inddragelsen af skolebestyrelsen er at

øge både forældrenes, elevernes og personalets lokale medindflydelse på skoledagen og ansvar for udviklingen af den enkelte folkeskole.

- De specielle bemærkninger til § 1, nr. 1, om eksterne undervisere justeres, så det bl.a. kommer til at fremgå tydeligere, at skolens leder har ansvaret for, at undervisningen lever op til kravene i folkeskoleloven, og at det skal være en lærer fra skolen, som har ansvaret i forhold til, at målene for faget nås. Det tydeliggøres også, at skolens leder er ansvarlig for, at den enkelte eksterne underviser har tilstrækkelig undervisningskompetence og faglighed. Endelig præciseres bemærkningerne om, hvad der forstås ved ”begrænset omfang”.
- Det anføres i lovforslaget specielle bemærkninger til § 1, nr. 2, om ordblindetest, hvad skolens leder kan og skal gøre i forhold til elever med læsevanskeligheder inden 3. klassetrin. Det præciseres samme sted, at forældrene kan henvende sig mundtligt eller skriftligt til skolens leder eller skoleforvaltningen i kommunen for at gøre deres retskrav på en ordblindetest gældende.
- Efter høringen er der i øvrigt indsat to nye forslag, som giver mulighed for midlertidigt at forlænge to konkrete frikommuneforsøg.

Der er herudover foretaget en række ændringer af sproglig og lovteknisk karakter.

3. Generelle bemærkninger

Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Skoleelever, Skole og Forældre, BUPL og Landsforeningen Ungdomsringsen er overordnet positive over for lovforslaget.

Danske Skoleelever påpeger, at folkeskolereformen ikke kommer i mål alene gennem ændringer af lovgivningen.

BUPL ser et behov for yderligere lovændringer, jf. nærmere herom i afsnit 4.7. Øvrige bemærkninger.

Skole og Forældre finder, at ændringerne på flere områder styrker forældrenes indflydelse på og samarbejde om deres børns skolegang.

Dansk Industri hilser det velkomment, at ministeriet sørger for at justere lovgivning, efter at man har gjort erfaringer med folkeskolereformen. Dansk Industri er dog optaget af, at folkeskolereformens ambition og intentioner fastholdes.

Børnerådet udtrykker bekymring for det store antal standardiserede og obligatoriske test, der ifølge Børnerådet er blevet indført i folkeskolen. Rådet er bekymret for, at fokus på barnet som et unikt, selvstændigt og ansvarligt menneske kan forsvinde i en automatiseret målekultur.

Ministeriets bemærkninger:

De anførte generelle bemærkninger giver isoleret set ikke anledning til ændring af lovforslaget.

4. De væsentligste bemærkninger til lovforslaget

4.1. Opfølgning på inklusionseftersynet

Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10. klasseskoler finder, at lovforslaget på en afbalance-ret måde imødekommer de anbefalinger fra inklusionseftersynets ekspertgruppe, der handler om æn-

dringer i folkeskoleloven. Uddannelsesforbundet har ingen specifikke kommentarer, men kan tilslutte sig Danmarks Lærerforenings bemærkninger.

Skolelederforeningen er ligeledes positiv over for de ændringer, der følger af de anbefalinger, som ekspertgruppen om inklusion har afgivet.

Landsforeningen Ungdomsringen anerkender, at en lovændring kan være et af de håndtag, der kan drejes på for at understøtte, at alle elever har ret til at være en del af et inkluderende læringsmiljø, men at det ikke kan gøres uden at sikre de fornødne ressourcer.

KL, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Skoleelever, Skole og Forældre, Landssamrådet af PPR-chefer, Dysleksiforeningen, Børnerådet og Dansk Industri udtrykker opbakning til forslaget om, at det skal fremgå tydeligere af folkeskoleloven, at undervisningen skal tilrettelægges, så alle elever udvikler sig fagligt og socialt og trives.

KL undrer sig over, at der i lovbemærkningerne ikke er henvisninger til økonomiaftalen for 2017, som følger op på inklusionseftersynet på en række punkter. KL bakker op om forslaget om, at skolebestyrelsen skal fastsætte principper for skolens arbejde med elevernes udvikling i skolens fællesskaber.

Danske Professionshøjskoler bifalder den foreslåede ændring i § 18, stk. 2, men foreslår, at denne udvides til også at indeholde en personlig dimension, så ordlyden bliver følgende: *»alle elever udvikler sig personligt, fagligt og socialt og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber«*.

De Private Sociale Tilbud (LOS) anfører, at lovgiver burde have fulgt Inklusionseftersynets ekspertgruppes anbefalinger om at præcisere formålsparagraffen, således at inklusion indgik i ordlyden. Foreningen gør opmærksom på, at præciseringen af folkeskolelovens § 18, stk. 2, ikke garanterer, at det undervisende personale kan inkludere de særlige elever. Foreningen mener, at det bør fremhæves, at større fokus på inklusion i folkeskolen ikke fratager kommunalbestyrelsen ansvaret for at placere elever med særlige behov i specialiserede interne skoler, hvis der er behov herfor.

Dansk Industri håber, at ministeriet også vil tage fat i de øvrige anbefalinger fra ekspertgruppen, herunder at nedsætte et udvalg, som skal se på, hvordan elevplanerne kan udvikles til i højere grad at understøtte progression i læringen.

BUPL ser med tilfredshed på, at udtrykket ”undervisende personale” anvendes i bemærkningerne. Foreningen ønsker dog formuleringen ”Der kan også anvendes tolærerordninger og undervisningsassistenter, som både kan hjælpe den enkelte elev og klassen som helhed” justeret, så muligheden og hensigten med flerfagligheden fremstår tydeligt. Foreningen foreslår, at ministeriet udarbejder en vejledning, som beskriver, hvordan skoledagen kan organiseres tværfagligt, så læring, trivsel, variation og bevægelse sikres.

Danske Skoleelever er bekymrede for, at principperne kun får begrænset effekt, hvis det ikke beskrives nærmere, hvilke handlinger man bør foretage sig, eller hvilken form de skal have.

Skole og Forældre er meget tilfredse med, at skolebestyrelsen skal fastsætte principper for skolens arbejde med elevernes udvikling i skolens fællesskaber, men foreningen ønsker en præcisering af, at det både skal omfatte de faglige og de sociale fællesskaber.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at den foreslåede ændring af lovens § 18, stk. 2, hvorefter undervisningen skal tilrettelægges, så alle elever udvikler sig fagligt og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, kan er en lille del af de anbefalinger, som inklusionseftersynets ekspertgruppe er kommet med. Ministeriet arbejder sammen med bl.a. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet videre med de øvrige anbefalinger fra ekspertgruppen. Ministeriets læringskonsulentkorps vil i den kommende tid have et særligt fokus på området, og der vil blive igangsat en række initiativer som opfølgning på ekspertgruppens anbefalinger med det formål at understøtte skolernes arbejde med et inkluderende læringsmiljø. Som eksempler kan bl.a. nævnes, at der vil blive gennemført en række forsknings- og udviklingsprojekter, som har til formål at kvalificere udvalgte indsatser i tæt samarbejde med praksis. Der vil bl.a. blive udviklet inspirationsmaterialer om tidlig indsats, der understøtter et forebyggende samarbejde på tværs af forvaltninger og fagligheder, og om en længere og mere varieret skoledag i et inklusionsperspektiv. Der er nedsat en opfølgingsgruppe med parter på området, som skal være med til at sikre en god opfølgning på ekspertgruppens anbefalinger.

Lovforslagets bemærkninger justeres, så der henvises til Aftale om kommunernes økonomi for 2017, herunder at det fremgår af aftalen, at regeringen (den tidligere Venstre-regering) og KL er enige om, at arbejdet med at skabe inkluderende læringsmiljøer skal tage udgangspunkt i det enkelte barn frem for en overordnet inklusionsmålsætning på 96 pct.

Muligheden for flerfaglighed tydeliggøres i lovforslagets bemærkninger.

Lovforslagets § 1, nr. 3, justeres, så det kommer til at fremgå, at eleverne skal udvikle sig fagligt og alsidigt, herunder socialt. Det fremgår af forarbejderne til folkeskolelovens formålsbestemmelse, at der med alsidig udvikling tænkes på alle sider af elevernes personlighedsudvikling, dvs. den åndelige, intellektuelle, musiske, fysiske og sociale udvikling, jf. lovforslag nr. L 170 af 1. marts 2006. Det kommer således til at følge af § 18, stk. 2, at eleverne også skal udvikle sig personligt.

Ministeriet bemærker endvidere, at lovforslaget vil blive justeret, så det fremgår, at skolebestyrelsen skal fastsætte principper for skolens arbejde med elevernes udvikling i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Forslaget om, at skolebestyrelsen skal fastsætte principper, skal ses i sammenhæng med alle de øvrige initiativer, der iværksættes som opfølgning på anbefalingerne fra inklusionseftersynets ekspertgruppe. Disse initiativer skal medvirke til, at der i praksis bliver arbejdet med elevernes udvikling i inkluderende fællesskaber, så det ikke blot er noget, der står om i skolebestyrelsens principper. Skolens leder har ansvaret for, at skolens undervisning m.v. tilrettelægges i overensstemmelse med skolebestyrelsens principper. Der findes bl.a. praksisanvendelige vejledningsmaterialer og redskaber på EMU.dk. Ministeriet vil i samarbejde med Skole og Forældre udarbejde nogle inspirationseksempler på de nye principper.

4.2. Øget inddragelse af skolebestyrelsen

Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10. klasseskoler tilslutter sig forslaget om, at skolebestyrelsen skal have mulighed for at udtale sig om skolens skemaer inden skoleåret begyndelse. Uddannelsesforbundet har ingen specifikke kommentarer, men kan tilslutte sig Danmarks Lærerforenings bemærkninger.

Ungdomsskoleforeningen bakker op om yderligere inddragelse af skolebestyrelsen i planlægningen af skoledagen, men noterer med tilfredshed, at det i sidste ende er skolelederen, der har ansvaret for skemaerne.

Danske Skoleelever ønsker det præciseret, at forslaget om, at skolebestyrelsen skal have mulighed for at udtale sig om skolens skemaer, ikke kun har til formål at øge forældrenes lokale medindflydelse og ansvar for udviklingen af den enkelte folkeskole, men også elevernes. Danske Skoleelever bemærker, at det er deres erfaring, at langt de færreste elever modtager betaling for deres skolebestyrelsesarbejde. Foreningen mener som udgangspunkt, at enten bør alle skolebestyrelsesmedlemmer modtage vederlag og/eller diæter for deres arbejde, eller også bør ingen. Sidstnævnte vil ifølge foreningen muligvis være at foretrække, da det umiddelbart ikke bør være nødvendigt at udbetale offentlige midler til forældre, der engagerer sig i deres børns skolegang.

Skole og Forældre er tilfredse med, at skolelederen i forbindelse med planlægningen af kommende skoleår skal forelægge skemaer og rammer for skiftende skemaer for skolebestyrelsen. Foreningen mener dog, at det vil styrke reformens intentioner yderligere vedrørende skoledagens længde, hvis skolebestyrelsen skal godkende skemalægningen og ikke blot udtale sig om den. Skole og Forældre ser det som en anerkendelse af bestyrelsernes arbejde, at der nu åbnes for en forhøjelse af vederlag.

Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for Udsatte Børn og Unge anfører, at forslaget om, at skolebestyrelsen får mulighed for at få mere indflydelse på skoledagens tilrettelæggelse, ikke må medføre en nedprioritering af indsatsen for de svageste børn.

Dansk Industri støtter ambitionen i folkeskolereformen om at skabe en længere og mere varieret skoledag. Dansk Industri finder det vigtigt, at skolebestyrelserne ikke gives kompetence til at ændre i skoleskemaerne, så disse ikke opfylder reformens intention. Dansk Industri så derfor hellere, at skoleårets skema alene skal forelægges skolebestyrelsen for de klasser, hvor skoledagens afslutning overskrider kl. 14 for 1. til 3. klasse, kl. 14.30 for 4. til 6. klasse og kl. 15 for 7. til 9. klasse. Dansk Industri foreslår, at skemaet i disse tilfælde forelægges bestyrelsen med en begrundelse for overskridelsen.

KL fraråder lovændringen om, at skolebestyrelsen skal give udtalelser i forbindelse med skiftende skemaer, da forslaget begrænser muligheden for at udvikle skolens grundstruktur og skabe mere varierede og motiverende læringsmiljøer for eleverne. KL stiller sig undrende over for formuleringen om, at ”Den enkelte folkeskoles ledelse består af skolebestyrelsen og skolelederen”, som indgår i de almindelige bemærkninger. KL finder, at formuleringen kan give anledning til forvirring om fordelingen af ansvar og kompetencer imellem skoleleder og skolebestyrelse, som ikke er hensigtsmæssig og retvisende. KL ser ingen grund til at udvide muligheden for at yde forskellige vederlag til skolebestyrelsesmedlemmerne, da de nuværende muligheder ikke anvendes ofte, og da der er tale om frivilligt arbejde.

Børne- og Kulturchefforeningen støtter ikke forslaget om, at skolebestyrelsen skal have mulighed for at udtale sig om skolens skemaer. Foreningen anfører, at det i praksis kan være særdeles vanskeligt for skolens ledelse at nå at blive færdige med skemalægningen i tide til, at der kan blive en meningsfuld drøftelse i skolebestyrelsen. Foreningen anfører videre, at der som følge af folkeskolereformen arbejdes

med en fleksibel tilrettelæggelse af skoledagen, hvilket bl.a. medfører flere skemaperioder henover året og løbende tilretning inden for skemaperioderne. Børne- og Kulturchefforeningen foreslå, at sætningen om, at ”Den enkelte folkeskoles ledelse består af skolebestyrelsen og skolelederen” udgår af lovforslagets bemærkninger.

Skolelederforeningen støtter ikke de foreslåede ændringer om, at skolebestyrelsen skal have mulighed for at udtale sig om skolens skemaer. Foreningen anfører, at det ikke er intentionen med folkeskolereformen, at skemaet er det samme hele året, og at læring finder sted i skolens fag på faste tidspunkter. Skolelederforeningen så hellere en ordning, hvor skolebestyrelsen blev dybere inddraget i en drøftelse af principperne for skoledagens organisering, herunder også en drøftelse af fx pauser og mødetider.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at det i lovforslaget foreslås, at skolens leder i forbindelse med planlægningen af det kommende skoleår skal forelægge skolens skemaer for undervisningen og rammerne for skiftende skemaer for skolebestyrelsen med henblik på, at skolebestyrelsen kan afgive en udtalelse herom. Af lovforslagets bemærkninger fremgår det bl.a., at i de tilfælde, hvor en skole har skiftende skemaer, som fastlægges i løbet af skoleåret, og det derfor ikke er muligt at forelægge skemaerne i forbindelse med det kommende skoleårs planlægning, skal skolens leder forelægge rammerne for, hvordan de skiftende skemaer fastlægges for skolebestyrelsen. Som eksempel på sådanne rammer nævnes i bemærkningerne rammer for, inden for hvilket tidsrum undervisningen vil blive placeret, rammer for, hvordan undervisning og pauser placeres, og rammer for, hvor ofte skemaerne skifter. Forslaget tager dermed højde for, at skolerne kan arbejde med skiftende skemaer henover skoleåret. Forslaget indskrænker derfor ikke skolerne mulighed for at arbejde med fleksibel tilrettelæggelse af skoledagen.

Danske Skoleelevers ønske om, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med ændringen er at øge både forældrenes og elevernes lokale medindflydelse og ansvar imødekommes. Det præciseres derfor i lovforslagets bemærkninger, at formålet med forslaget er at styrke inddragelsen af skolebestyrelsen og derved øge den lokale medindflydelse for hele skolebestyrelsen, herunder både for forældre, elever og medarbejderrepræsentanter.

Skole og Forældres ønske om, at skolebestyrelserne skal godkende skolens skemaer imødekommes ikke. Sådan et forslag ville medføre en begrænsning i skolelederens muligheder for at udnytte lokale- og personaleresourcerne på skolen effektivt. Forslaget ville også indebære ændringer af folkeskolens styrelsesforhold, som rejser principielle spørgsmål om fravigelse i forhold til den almindelige styrelsesordning efter den kommunale styrelseslov.

Forslagene om, at skolebestyrelsen skal inddrages i skemalægningen i mindre omfang, end lovforslaget lægger op til, imødekommes heller ikke, da der er et politisk ønske om at styrke skolebestyrelsens medindflydelse og ansvar i forhold til tilrettelæggelsen af den længere og mere varierede skoledag.

Ministeriet skal endvidere understrege, at den enkelte folkeskoles ledelse består af skolebestyrelsen og skolelederen. Ved lov nr. 348 af 24. maj 1989 blev skolenavnene erstattet af skolebestyrelser. Af lovens forarbejder fremgår det bl.a., at ”Skolenavnene erstattes af skolebestyrelser, som sammen med skolens leder varetager ledelsen af den enkelte skole”, jf. lovforslag nr. L 215 fremsat den 23. februar 1989. Den omtalte sætning om, at ”Den enkelte folkeskoles ledelse består af skolebestyrelsen og skolelederen”, er derfor i overensstemmelse med gældende styrelsesforhold i henhold til folkeskoleloven. Da KL finder, at sætningen kan give anledning til forvirring, vil ministeriet i stedet genbruge formuleringerne fra lovforslaget fra 1989, så der kommer til at stå: ”Skolebestyrelsen varetager sammen med skolens leder ledelsen af den enkelte

folkeskole". Der er i øvrigt i nærværende lovforslags bemærkninger redegjort for fordelingen af ansvar og kompetencer imellem skoleleder og skolebestyrelse, hvilket tillige burde mindske anledningen til forvirring herom.

Endelig bemærkes, at reglerne om vederlag og diæter til elever og forældre i skolebestyrelsen er fastsat i skolebestyrelsesbekendtgørelsen. Det er hensigten, at der som opfølgning på nærværende lovforslag skal ske en ændring af skolebestyrelsesbekendtgørelsen, hvorved størrelsen af diæterne forhøjes, og det bliver muligt at give formanden et højere beløb end de øvrige medlemmer. Høringsparterne vil derfor senere få lejlighed til at afgive bemærkninger til forslaget om de nye regler om vederlag og diæter i forbindelse med den eksterne høring over en justeret skolebestyrelsesbekendtgørelse.

4.3. Udvidet adgang til inddragelse af eksterne undervisere

KL, Danske Regioner, Børne- og Kulturchefforeningen, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, Dysleksiforeningen og Dansk Industri er positive over for forslaget.

Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10. klasseskoler ønsker en yderligere afgrænsning af, hvad der menes med, at eksterne undervisere kan varetage undervisningsopgaver "i begrænset omfang", når der er tale om undervisere fra andre undervisningsinstitutioner. Foreningerne anfører, at det bør tydeliggøres, at inddragelse af undervisere fra andre undervisningsinstitutioner kun kan ske i kortere afgrænsede forløb, og at denne undervisning skal tilrettelægges i et samarbejde i henhold til lovens § 18, stk. 2 og 4. Foreningerne ønsker også, at det præciseres, hvem der har ansvaret for, at undervisningsforløbene lever op til bestemmelserne i lovens § 10, § 13 og § 18. Uddannelsesforbundet har ingen specifikke kommentarer, men kan tilslutte sig Danmarks Lærerforenings bemærkninger.

Danske Skoleelever finder det positivt, at skolerne i højere grad får mulighed for at inddrage eksternt personale i undervisningen. Foreningen finder det væsentligt, at skolerne sikrer sig, at de eksterne undervisere har tilstrækkelig undervisningskompetence og faglighed til at kunne undervise i folkeskolen og bidrage til elevernes læring, så undervisningen er af høj kvalitet.

De private Sociale Tilbud (LOS) påpeger, at bemærkningerne til forslaget ikke fastsætter, hvor mange begrænsede læringsforløb med en ekstern underviser en klasse må modtage på et skoleår og i forlængelse af hinanden. LOS anfører, at det heller ikke fremgår, hvorledes skolens leder tilgodeser børn med særlige behov. LOS mener, at skolelederen udelukkende skal inddrage eksterne undervisere i de tilfælde, hvor undervisning af praktikere findes gavnligt for elevernes forståelse. Derudover foreslår LOS, at de eksterne undervisere ikke erstatter de læreruddannedes undervisning, men derimod supplerer den uddannedes lærers undervisning. LOS anfører endelig, at man bør lave retningslinjer for, hvad kontrakterne mellem de etablerede samarbejdspartnere og skolen skal indeholde.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at forslaget giver skolens leder mulighed for at beslutte, at personer, der ikke er ansat ved kommunens skolevæsen, i begrænset omfang kan varetage undervisningsopgaver i folkeskolens fag og obligatoriske emner og understøttende undervisning. Brugen af såkaldte eksterne undervisere kan ske i forbindelse med de på kontrakt etablerede samarbejder mellem skolen og uddannelsesinstitutioner, organisationer eller virksomheder m.v.

Indholdet af kontrakten er op til en lokal beslutning på den enkelte skole. I lovforslagets bemærkninger nævnes som eksempler på, hvad kontrakten fx kan indeholde; krav til undervisningens mål og formål, krav til de eksterne underviseres

kvalifikationer og krav til tilsynet med eleverne. Der fastsættes ikke nærmere regler om kontraktens indhold. Ministeriet vil som led i vejledning om åben skole på EMU.dk vejlede om, hvilke elementer sådanne kontrakter med fordel kan indeholde.

Loforslagets bemærkninger justeres, så det kommer til at fremgå tydeligere, at skolens leder har ansvaret for, at undervisningen lever op til kravene i folkeskoleloven, herunder lovens § 10, § 13 og § 18. Det tilføjes også i bemærkningerne, at det skal være en lærer fra skolen, som har ansvaret i forhold til, at målene for faget nås, og at de eksterne undervisere kan bruges som et supplement i den undervisning, som skolens ansatte normalt varetager. Det tydeliggøres også i bemærkningerne, at skolens leder er ansvarlig for, at den enkelte eksterne underviser har tilstrækkelig undervisningskompetence og faglighed til at kunne bidrage til elevernes læring. Det præciseres ligeledes, at skolelederen i sin vurdering af, i hvilket omfang der skal anvendes eksterne undervisere, også må lægge vægt på de undervisningsmæssige behov hos den elevgruppe, der skal undervises. Der må herunder lægges vægt på, om det fx er en elevgruppe med særlige behov for særlige didaktiske og pædagogiske kompetencer. Endelig præciseres lobemærkningerne om brugen af eksterne undervisere fra uddannelsesinstitutioner. Det præciseres i bemærkningerne, at definitionen på "begrænset omfang" gælder tilsvarende for disse undervisere, som for andre eksterne undervisere. Som en naturlig følge af deres i nogle tilfælde brede undervisningserfaring fra en anden uddannelsesinstitution vil de efter skolelederens konkrete vurdering i praksis formentlig med fordel kunne anvendes til varetagelse af undervisning i folkeskolen i videre omfang (dog stadig inden for rammen "begrænset omfang") end en ekstern underviser med mindre undervisningserfaring og en mere snæver ekspertise.

4.4. Retskrav på ordblindetest

Landssamrådet af PPR-chefer, Skolelederforeningen, Danske Skoleelever, Skole og Forældre, Danmarks Læreforening, Landsforeningen af 10. klasseskoler, Danske Handicaporganisationer, Børnerådet, Dysleksiforeningen, De Private Sociale Tilbud (LOS) og Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for Udsatte Børn og Unge er positive over for forslaget om retskrav på ordblindetest.

Børnerådet anfører, at det bør fremgå af den foreslåede § 3 b, stk. 2, om retskravet på ordblindetest, at ordblindetesten også skal foretages på elevens forslag, ikke alene forældrenes.

Ungdomsskoleforeningen hilser en øget indsats for tidligere at finde børn og unge, der er ordblinde, velkommen. Foreningen opfordrer til smidighed i regelsættet, således at de kommuner, der ønsker at inddrage deres kommunale ungdomsskole i indsatsen i de store årgange, har mulighed herfor.

KL mener ikke, at det er nødvendigt med et retskrav, for at eleverne får en nødvendig ordblindetest, da skolens leder allerede har et ansvar for, at elevens undervisningsmæssige behov bliver afdækket, herunder at eleven får tilbudt en ordblindetest, hvis det vurderes, at der er behov for det.

Børne- og Kulturchefforeningen er bekymrede for, at forældre vil bruge retskravet på en ordblindetest til at kræve en ordblindetest i en række situationer, hvor der ikke er en faglig begrundelse herfor, da vanskeligheder med skolegangen kan skyldes mange andre faktorer end ordblindhed. Foreningen anbefaler, at det fastsættes i loven, at det er den af ministeriet udviklede ordblindetest, der skal anvendes.

Dysleksiforeningen er positiv over for forslaget om ordblindetest, men havde gerne set, at det var den af ministeriet udviklede nationale ordblindetest, der skulle bruges.

Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10. klasseskoler kan tilslutte sig forslaget, men mener, at det enten i lovbemærkningerne eller i en bekendtgørelse skal sikres, at testen udføres af fagpersoner med tilstrækkelig indsigt til at afdække ordblindhed i forhold til andre årsager til læsevanskeligheder. Uddannelsesforbundet har ingen specifikke kommentarer, men kan tilslutte sig Danmarks Lærerforenings bemærkninger.

Skole og Forældre ser meget positivt på retskravet om ordblindetest, men ønsker præciseret, hvordan og til hvem forældrene skal henvende sig, når de vil anmode om en ordblindetest.

Danske Skoleelever støtter forslaget om retskrav på ordblindetest. Foreningen finder dog, at retskravet skal gælde allerede fra 3. klassetrin. Foreningen opfordrer til, at man overvejer at udarbejde retningslinjer og kvalitetskriterier for ordblindetestforløbene, herunder kvaliteten af de test, der anvendes, samt hvem der foretager testene.

De Private Sociale Tilbud (LOS) ønsker at få klarlagt, hvorfor retskravet på en ordblindetest først er gældende fra 4. klassetrin. Foreningen mener, at det skal tydeliggøres, at skolens leder er forpligtet til at foretage handlinger med hensigt til at afklare elevernes indlærings- og læsevanskeligheder forinden det 3. klassetrin. Foreningen anfører, at hvis det findes nødvendigt, at eleverne skal i interne specialiserede skoler, er det mest hensigtsmæssigt for eleverne, at de modtages så tidligt som muligt for at opnå den optimale indlæring. Foreningen mener i øvrigt, at det skal fremhæves, at ordblindetesten skal anvendes i en helvurdering af, om eleven er ordblind. Hertil skal bl.a. diagnoser samt tale- og skriftsprogsfærdigheder inddrages.

Skolelederforeningen finder ordvalget i den foreslåede lovtekst uheldigt. Foreningen foreslår, at der i § 3 b, stk. 1, bør stå: ”Til elever i grundskolen med læsevanskeligheder og hvor der kan være mistanke om ordblindhed, ...”, og i stk. 2: ”Forældre, som finder, at deres barn har læsevanskeligheder, og hvor der kan være mistanke om ordblindhed, ...”.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen indfører klarere regler om støtte til elever med handicap samt et retskrav på en sådan støtte.

Danmarks Privatskoleforening anfører, at foreningen er optaget af den frie skolesektors mulighed for at benytte de ordblindetest, der bliver tilgængelige for folkeskolen, herunder ministeriets nye test. Det er foreningens håb, at de nye test bliver tilgængelige for hele grundskolen.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at det fremgår af satspuljeaftalen for 2016 for social- og indenrigsområdet, at regeringen (Venstre) vil fremlægge et lovforslag, der fra skoleåret 2017/18 giver forældre krav på, at der én gang i skoleforløbet bliver foretaget en ordblindetest af deres barn. Partierne bag satspuljeaftalen har ønsket, at det skal være op til en lokal beslutning i den enkelte kommune og på den enkelte skole, hvilken ordblindetest der skal anvendes. Kommuner og skoler har efter lokale ønsker og behov mulighed for at benytte den af ministeriet udviklede ordblindetest, som stilles gratis til rådighed. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har orienteret alle kommuner om denne mulighed, og analyser fra Styrelsen for It og Læring viser, at alle landets kommuner bruger ordblindetesten. Når retskravet på ordblindetest indføres fra skoleåret 2017/18,

vil Styrelsen for Undervisning og Kvalitet orientere kommuner og skoler om retskravet og om den af ministeriet udviklede ordblindetest.

Ministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det er op til en lokal beslutning i den enkelte kommune og på den enkelte skole, hvem der i praksis skal forestå afviklingen af ordblindetesten. Det kan fx være en lærer eller læsevejleder på den pågældende skole. Der er således lokal frihed til at vurdere, hvem der mest hensigtsmæssigt kan forestå afviklingen af testen. Ministeriet finder ikke, at der er behov for at fastsætte krav om, hvem der skal forestå gennemførelsen af testen. Det er ikke ved selve gennemførelsen af testen, at det afgøres, om den pågældende elev er ordblind. Resultaterne fra ordblindetesten indgår i en helbedsvurdering af eleven, hvor alle relevante kriterier indgår.

Det præciseres i lovforslagets bemærkninger, at forældre kan henvende sig mundtligt eller skriftlig til skolens leder eller skoleforvaltningen i kommunen for at gøre deres retskrav på en ordblindetest gældende.

Endvidere bemærker ministeriet, at det følger af lovforslaget, at hvis skolens leder vurderer, at en elevs læsevanskeligheder kan skyldes ordblindhed, skal skolens leder fra den 1. marts på 3. klassetrin sørge for, at eleven gennemfører en ordblindetest. Retkravet på en ordblindetest foreslås at gælde fra den 1. marts på 4. klassetrin. Det vil kun være relevant for forældrene at anvende i de tilfælde, hvor skolens leder vurderer, at en elevs læsevanskeligheder ikke skyldes ordblindhed, og hvor lederen vurderer, at der derfor ikke er grundlag for, at eleven gennemfører en ordblindetest. I sådanne tilfælde, hvor skolens leder vurderer, at elevens læsevanskeligheder har andre årsager end ordblindhed, vil der først fra 4. klassetrin være tilstrækkelig sikkerhed for, at resultatet af ordblindetesten giver et retvisende billede af, om eleven er ordblind. Jo tidligere man tester for ordblindhed, des større usikkerhed er der for et upålideligt resultat. Det er derfor helt afgørende, at der er sikkerhed for, at eleven er blevet undervist i skriftens principper, samt at der er enighed blandt alle relevante parter om, at der er tegn på ordblindhed hos eleven.

Lovforslagets almindelige bemærkninger beskriver bl.a., hvad skolelederen skal og kan gøre i forhold til elever med læsevanskeligheder inden 3. klassetrin. Denne beskrivelse indarbejdes også i de specielle bemærkninger.

Ministeriet bemærker desuden, at det også allerede fremgår af lovforslagets bemærkninger, at ordblindetesten ikke kan stå alene ved vurderingen af, om en elev er ordblind. Det fremgår videre af bemærkningerne, at resultaterne fra ordblindetesten vil indgå i en helbedsvurdering af eleven, hvor alle relevante kriterier inddrages. Som eksempler på sådanne kriterier nævnes i bemærkningerne tale- og skriftsprogsskønheder på dansk og relevante diagnoser, der kan bidrage til at forklare elevens læsevanskeligheder.

For så vidt angår henvisning af elever til interne skoler skal ministeriet bemærke, at elever ikke kan henvises til en intern skole alene som følge af, at eleven er ordblind. En elevs henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted forudsætter, at eleven af de sociale myndigheder af sociale grunde er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted, og at det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted, fx på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder. Udgangspunktet er, at anbragte elever skal modtage deres undervisning i folkeskolen.

Ministeriet finder ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at anvende ordet "mistanke" i lovtjeksten, da det er et subjektivt begreb – vurderingen af, om en elevs læsevanskeligheder kan skyldes ordblindhed, bygger på et fagligt-pædagogisk grundlag. Bestemmelsen fastholdes derfor.

Ministeriet bemærker i øvrigt, at lovforslaget om retskrav på ordblindetest ikke vedrører elevernes krav på støtte. Forslaget vedrører alene kravet på at få foretaget en ordblindetest som led i udredningen af om en elev er ordblind. Det falder uden for rammerne af lovforslaget at fastsætte regler om støtte til elever med handicap. Det fremgår desuden allerede af gældende ret, at elever skal have den supplerende undervisning og anden faglig støtte eller specialpædagogisk bistand m.v., som den pågældende elev har behov for.

Endelig kan ministeriet oplyse, at den af ministeriet udviklede ordblindetest allerede stilles gratis til rådighed for de frie grundskoler m.v. Det samme bliver tilfældet med den nye "Ordblinderisikotest".

4.5. Kvalifikationskrav for vikarer m.v.

Børne- og Kulturchefforeningen støtter forslaget.

KL peger på, at enkelte formuleringer i bemærkningerne til lovforslaget i forhold til besættelse af vikariater ser ud til at gå videre, end hvad der følger af normal praksis for opslag af ledige stillinger på det offentlige område. KL har et konkret forslag til, hvordan lovbemærkningerne kan justeres i forhold til, hvornår ledige stillinger skal slås op.

Danmarks Lærerforening finder, at det i lovbemærkningerne bør præciseres, at der ved pludseligt opstået forfald for en lærer af kortere varighed, hvor skolen ikke kan skaffe uddannede lærere, skal ske konvertering af de planlagte timer i folkeskolens fag til understøttende undervisning. Uddannelsesforbundet har ingen specifikke kommentarer, men kan tilslutte sig Danmarks Lærerforenings bemærkninger.

De Private Sociale Tilbud (LOS) ønsker det præciseret, om en lærers pludselige sygdom kan betragtes som 'helt særlige tilfælde'. Endvidere bør det ifølge foreningen fastsættes, om skolens leder skal kræve understøttende undervisning ved sygdom, forinden lederen ansætter vikarer uden de fornødne kvalifikationer. Foreningen finder det uhensigtsmæssigt, at elever med specielle undervisningsbehov modtager undervisning af personer, der ikke opfylder kvalifikationskravene, da specielt denne elevgruppe har behov for kvalificeret formidling af undervisningsstoffet. Særligt i disse tilfælde mener LOS, at kommunalbestyrelsen er ansvarlig for at foretage tilstrækkelige anstrengelser for at besætte ledige stillinger med fagligt kvalificerede personer.

Skole og Forældre udtrykker bekymring over forslaget, som giver kommunalbestyrelsen mulighed for at fravige stort set alle kompetencekrav til skolens undervisere, selv om fravigelse kun kan ske i helt særlige tilfælde. Skole og Forældre er dog tilfredse med, at det slås fast, at undervisning af vikarer, der ikke lever op til kvalifikationskravene, er at betegne som understøttende undervisning, selv om den understøttende undervisning også skal have mål og reelt indhold. Foreningen er ikke tilfreds med, at det af bemærkningerne til den foreslåede ordning fremgår, at hvis kommunen ikke kan finde kvalificerede undervisere, vil timerne alligevel tælle med i skolens forpligtelse til undervisningstimetale. Herved er der ingen sikring af kvaliteten i undervisningen eller forpligtelsen til at sikre elevens læring.

Danske Skoleelever anfører, at det ikke er korrekt, at praksis i mange år har været, at kommunerne kun i begrænset omfang har anvendt uuddannet personale til vikardækning i folkeskolerne. Uuddannede vikarer anvendes ifølge foreningen i stort omfang i landets kommuner. Foreningen finder det derfor

problematisk, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at ”Ændringerne ændrer ikke på den gældende retstilstand, men præciserer alene en allerede gældende mangeårig praksis”. Foreningen finder det meget utilfredsstillende, at ministeriet ikke mener, at ændringen af folkeskoleloven i forhold til at præcisere brugen af uddannede ikke vil ændre noget. Foreningen anfører, at man også reelt bør sørge for, at kommunerne og skolerne efterlever gældende regler.

Danske Professionshøjskoler frygter, at den foreslåede ændring vil medføre en deprofessionalisering af professionen pædagog. Foreningen er bekymret for, at forslaget vil udfordre indfrielsen af de nationale mål i folkeskolen. Endelig finder foreningen, at forslaget strider imod ministeriets mål om, at 95 procent af lærerne i 2020 skal have undervisningskompetence i de fag, de underviser i – eller have opnået en tilsvarende faglig kompetence via deres efteruddannelse eller lignende.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at det, som er anført i lovforslagets specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse om vikarer om opslag, er angivet som et eksempel og ikke et krav, jf. ordlyden ”iværksætter evt. opslag eller på anden vis afsøger”. Spørgsmål om ansættelsesretlige forhold, herunder om pligt til at opslå stillinger, reguleres ikke i folkeskoleloven. Lovforslagets bemærkninger herom justeres derfor ikke.

Ministeriet bemærker i øvrigt, at det bl.a. fremgår af lovforslagets bemærkninger, at skolerne forudsættes så vidt muligt at sikre en organisering, så planlagt fravær i forbindelse med efteruddannelse, ekskursioner m.v. ikke afstedkommer behov for ansættelse af personale, som ikke lever op til kvalifikationskravene i kapitel 4. Det fremgår videre af bemærkningerne, at hvis en lærer er syg, kan der fx gives understøttende undervisning i de timer, læreren skulle have undervist i et fag. Når læreren kommer tilbage, kan de aflyste timer i faget erstattes inden for den samlede undervisningstid. Der kan imidlertid opstå situationer, hvor en skole, på grund af mangel på fornøden arbejdskraft efter omstændighederne kan være nødsaget til at ansætte vikarer uden de krævede kvalifikationer for at kunne opfylde sin forpligtelse til at give eleverne undervisning. Det fastsættes ikke i bemærkningerne, at skolens leder skal kræve understøttende undervisning ved sygdom, forinden lederen ansætter vikarer uden de fornødne kvalifikationer, da dette vil være en indskrænkning i forhold til den hidtil gældende praksis og den foreslåede lovbestemmelse.

Ministeriet bemærker, at baggrunden for forslaget om vikarer er, at Folketingets Ombudsmand har henstillet til, at ministeriet tager initiativ til, at folkeskoleloven søges præciseret, så den eksisterende praksis vedrørende brug af vikarer uden lærer- eller pædagoguddannelse kommer til at fremgå af folkeskoleloven eller af en bekendtgørelse med hjemmel i loven. Lovforslagets bemærkninger beskriver den gældende praksis, som har udviklet sig på baggrund af de gældende regler. Efter den gældende praksis er der kun en meget snæver undtagelsesmulighed i forhold til de gældende kvalifikationskrav. Kvalifikationskravene kan således alene fraviges i tilfælde, hvor en skole, på grund af mangel på fornøden arbejdskraft efter omstændighederne kan være nødsaget til at ansætte vikarer uden de krævede kvalifikationer, for at kunne opfylde sin forpligtelse til at give eleverne undervisning. Det er denne praksis, som nu fastsættes udtrykkeligt i folkeskoleloven.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at Undervisningsministeriet vil følge tæt, i hvilket omfang skolerne bruger vikarer uden de i lovens kapitel 4 krævede kvalifikationer.

4.6. Anerkendelse af udenlandske pædagoguddannelser

KL finder, at det er en naturlig forlængelse af pædagogernes betydning i skolen, at der fastsættes regler om anerkendelse af udenlandske pædagoguddannelser tilsvarende læreruddannelser.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesprocedure.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet er enig i, at forslaget også falder i tråd med pædagogernes rolle i folkeskolens undervisning. Der vil blive fastsat nærmere regler om Styrelsen for Forskning og Uddannelses behandling af ansøgninger om anerkendelse af udenlandske pædagoguddannelser. Reglerne i bekendtgørelse om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervs-mæssige kvalifikationer m.v. vil finde tilsvarende anvendelse.

4.7. Lærernes mulighed for at blive fritaget for at undervise i kristendomskundskab

Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10. klasseskoler finder ikke, at kristendomskundskab er et forkyndende fag. Foreningen foreslår derfor, at lovens § 31, hvorefter en lærer kan fritages for at undervise i faget, udgår. Uddannelsesforbundet har ingen specifikke kommentarer, men kan tilslutte sig Danmarks Lærerforenings bemærkninger.

Ministeriets bemærkninger:

Det fremgår af folkeskolelovens § 6, stk. 1, at kristendomsundervisningens centrale kundskabsområder er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. På de ældste klassetrin skal undervisningen tillige omfatte fremmede religioner. Lovens § 31 giver en lærer mulighed for efter anmodning at blive fritaget for at undervise i kristendomskundskab. § 31 tager sigte på lærere, for hvem det vil medføre en samvittigheds-konflikt at skulle undervise i faget. I det lovforslag, som har været i høring, blev det foreslået, at fritagelsesmuligheden i § 31 blev udvidet til at omfatte andre faggrupper end lærere, herunder pædagoger, som har kvalifikationer til at undervise i faget kristendomskundskab i folkeskolen.

Danmarks Lærerforening ønsker om, at § 31 i stedet ophæves, imødekommes. Bestemmelsen har formentlig begrænset betydning i dag, og der vil være tale om en regelforenklings, i og med at ophævelsen af bestemmelsen vil frigøre kommunalbestyrelsen fra den begrænsning af deres ret til at lede og fordele arbejdet, som fritagelsesmuligheden er udtryk for.

4.8. Øvrige bemærkninger

Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10. klasseskoler foreslår, at loven ændres, så kommunalbestyrelsen efter ansøgning fra skolebestyrelsen får frihed til at prioritere ressourcer fra den understøttende undervisning til at iværksætte særlige tiltag, fx for at styrke elevernes undervisning, styrke skolernes inklusionsindsats, styrke skole-hjem-samarbejdet og den åbne skole eller til turbo- og fordybelsesforløb for grupper af elever. Uddannelsesforbundet har ingen specifikke kommentarer, men kan tilslutte sig Danmarks Lærerforenings bemærkninger.

Danske Handicaporganisationer finder, at der er behov for en lovændring, der giver adgang til at kunne klage til en uafhængig instans over manglende eller utilstrækkelig støtte til elever, der er inkluderet i et almindeligt skoletilbud, og som har behov for mindre end ni ugentlige timers specialundervisning om ugen. Dysleksiforeningen tilslutter sig denne bemærkning fra Danske Handicaporganisationer.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler ligeledes, at regeringen sikrer klageadgang for alle kommunale afgørelser om tilpasning og støtte til elever i folkeskolen, uanset om afgørelsen vedrører tilpasning

og støtte i mere eller mindre end 9 timer om ugen. Institutet anbefaler også, at regeringen tager initiativ til at indføre et forbud mod diskrimination uden for arbejdsmarkedet på grund af handicap.

Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for Udsatte Børn og Unge nævner, at der er behov for, at der lovgivningsmæssigt gives mulighed for flydende eksaminer (ex hvert kvartal eller hvor eller når det giver mening) og 9 års skoleret – udregnet i forhold til hvor mange år barnet/den unge reelt har gået i skole.

BUPL foreslår, at man ændrer loven, så SFO'en får et forebyggende og opsøgende formål på linje med fritidshjem og klubber bl.a. i forhold til at forebygge ekstremisme. BUPL foreslår også, at loven præciseres, så skoler, der søger dispensation for skoledagens længde, jf. § 16 b, samtidig skal redegøre for, på hvilken måde kommunen påtænker at tilføre ressourcerne til SFO-budgettet, så det overholder lovens krav om, at ekstra timer i SFO/fritid skal gives uden ekstra forældrebetaling. BUPL finder, at der er behov for en kvalitativ undersøgelse af, om brugen af § 16 b fører til en mere varieret undervisning. BUPL foreslår, at der fastsættes et minimumstimetal for den understøttende undervisning, der understøtter intentionerne med loven, således at en afkortning af skoledagen ikke nødvendigvis medfører et fald i den understøttende undervisning, men tillige kan tages fra undervisningen i fagene.

Skole og Forældre ønsker at få genindført det borgerlige ombud for forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmer. Skolebestyrelsen er et selvstændigt forvaltningsorgan, en del af skolens samlede ledelse og med lovgivningsmæssigt pålagte opgaver således ikke sammenligneligt med andet frivilligt arbejde. Derfor ønsker Skole og Forældre, at de forældrevalgte i skolebestyrelsen får den formelle status, det borgerlige ombud giver, og som samtidig signalerer vigtigheden i skolebestyrelsernes arbejde, også over for arbejdsgivere der i mange tilfælde skal give fri til medlemmernes deltagelse i møder.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at ovenstående forslag til yderligere lovændringer ikke kan imødekommes i forbindelse med nærværende lovforslag. Forslagene falder uden for rammerne af lovforslaget, da der er tale om nye forslag i forhold til det udkast til lovforslag, som har været i høring. Ministeriet har noteret sig de anførte synspunkter.

5. Øvrige ændringer

Der er foretaget en række ændringer af sproglig og lovteknisk karakter i lovforslaget, der er fundet hensigtsmæssige på baggrund af høringen [og den endelige lovtekniske gennemgang]. Ud over de ændringer, som høringen har givet anledning til, er der efter høringen også indsat følgende ændringer i lovudkastet, som giver mulighed for at forlænge to konkrete frikommuneforsøg:

- Der indsættes en bestemmelse i folkeskolelovens § 55, stk. 4, der giver Gladsaxe Kommune mulighed for at forlænge et frikommuneforsøg med udskolingslinjer rettet mod erhvervsuddannelse indtil udgangen af skoleåret 2018/19. Forsøget kan dermed fortsætte, indtil der i forlængelse af anbefalingerne fra ”Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse” kan tages samlet stilling til, om og i givet fald hvilke ændringer der med fordel kan foreslås på udskolingsområdet.
- I lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse indsættes som § 62 a en bestemmelse, der giver Odsherred Kommune mulighed for at forlænge et frikommuneforsøg med 10. klasse i gymnasiet indtil udgangen af skoleåret 2018/19. Forsøget kan dermed fort-

sætte, indtil der kan tages samlet stilling til, hvilke ændringer der evt. skal ske for 10. klasse som opfølgning på en kommende evaluering af 10. klasse. De første resultater fra evalueringen forventes at foreligge i foråret 2017.